

Sygn. akt VI U 1907/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2016 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 20 lipca 2015 r., znak: (...)

w sprawie: T. S.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o wysokość emerytury

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu T. S. prawo do emerytury na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości określonej w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 18 czerwca 2015 r.;

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

VI U 1907/15

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 20 lipca 2015r. o ustaleniu wysokości w kwocie zaliczkowej i podjęciu wypłaty emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpatrzeniu wniosku T. S. z dnia 23 czerwca 2015r. – ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury wnioskodawcy od 1 czerwca 2015r., t.j. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

W punkcie II tej decyzji organ rentowy wskazał sposób obliczenia emerytury oraz jej wysokość na kwotę 1662 zł 27 gr.

Odwołanie od tej decyzji wniósł ubezpieczony T. S. domagając się jej zmiany „poprzez wypłatę świadczenia emerytalnego w kwocie wyliczonej według decyzji z dnia 18-06-2015r.”. W uzasadnieniu zaskarżenia ubezpieczony wskazał, że prawomocnym wyrokiem z dnia 25 maja 2015r. Sąd przyznał mu prawo do emerytury od dnia 30 stycznia 2015r., a Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 18 czerwca 2015r. wyliczył mu emeryturę w wysokości 1836 zł 65 gr. Natomiast w zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w B. obliczył wysokość emerytury w wysokości niższej – 1662 zł 27 gr, z czym ubezpieczony się nie zgadza, argumentując, że w miesiącu czerwcu dostarczył jedynie rozwiązanie umowy o pracę wraz z wnioskiem o wypłatę emerytury naliczonej w czerwcu 2015r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wnosił o jego oddalenie, wyjaśniając iż różnica w wysokości emerytury ubezpieczonego ustalonej w decyzjach z 18 czerwca 2015r. i z 20 lipca 2015r. powstała na skutek waloryzacji składek i kapitału początkowego dla emerytur ustalonych w I i II kwartale (w okresie kwiecień – maj), a ustalonych w II kwartale (ale w miesiącu czerwcu).

Ponadto organ rentowy wskazywał, że zasady waloryzacji składek określa art.25 ustawy emerytalnej, natomiast zasady waloryzacji kapitału początkowego – art.173 tej ustawy. Zgodnie z art.25 przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację jest waloryzowana kwartalnie.

Waloryzacja kapitału początkowego (ustalonego decyzją ZUS na styczeń 1999r.) odbywa się według analogicznych zasad z tym zastrzeżeniem, że pierwsza waloryzacja przeprowadzana jest od dnia 01.06.2000r. za rok 1999 – według odrębnego wskaźnika waloryzacji kapitału początkowego za rok 1999 wynoszącego 115,60% (wyliczonego zgodnie z zapisem art.173 ust.4). Kolejne waloryzacje kapitału początkowego, tj. za rok 2000 i lata następne, przeprowadzane są według wskaźników waloryzacji ogłaszanych dla składek na ubezpieczenie.

W przypadku, gdy ustalenie emerytury następuje:

- w I lub II kwartale (ale w okresie kwiecień – maj), np. w 2015r. to wówczas kwota składek poddana ostatniej rocznej waloryzacji (kwota składek na dzień 31.01.2013r. zwaloryzowana za 2013r.) powinna być włączona w cykl waloryzacji kwartalnych poczynając od waloryzacji za I kwartał 2014r.
- w II kwartale (ale w czerwcu), np. w 2015r., to wówczas kwota składek poddana ostatniej rocznej waloryzacji (kwota składek na dzień 31.01.2014r. zwaloryzowana za 2014r.), nie podlega żadnej waloryzacji kwartalnej.

W przypadku ustalenia emerytury w czerwcu, kapitał początkowy nie podlega waloryzacji kwartalnej, tylko waloryzacji rocznej.

W decyzji z dnia 18.06.2015r. dotyczącej ubezpieczonego przyjęto kapitał początkowy oraz składki emerytalne uwzględniające waloryzacje kwartalne:

- kwota składek zaewidencjonowana na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 18.182,91 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego – 452.733,08 zł,
- średnie dalsze trwanie życia – 256,40 m-cy,
- wyliczona kwota emerytury – 1.836,65 zł.

W przypadku ubezpieczonego w decyzji z dnia 20.07.2015r. przyjęto kapitał początkowy i składki emerytalne bez uwzględnienia waloryzacji kwartalnych.

Obniżenie kapitału początkowego i składek na ubezpieczenie emerytalne spowodowane jest przyjęciem do obliczenia emerytury – zgodnie z obowiązującymi przepisami – w decyzji z dnia 18.06.2015r. kwartalnej waloryzacji kapitału początkowego, a przy podjęciu wypłaty od dnia 01.06.2015r. (decyzja z dnia 20.07.2015r.) waloryzacji rocznej kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Decyzją z dnia 26 stycznia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. - po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego T. S. z dnia 8 stycznia 2015r. - odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2015r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy zmienił powyższą decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 30 stycznia 2015r. Wyrok ten uprawomocnił się, a ZUS Oddział w B., wykonując wyrok z dnia 20

kwietnia 2015r. decyzją z dnia 18 czerwca 2015r. przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 30 stycznia 2015r. oraz obliczył jej wysokość na kwotę 1836 zł 65 gr, jednocześnie zawieszając wypłatę emerytury wobec kontynuowania przez ubezpieczonego zatrudnienia. W treści tej decyzji organ rentowy poinformował też ubezpieczonego, że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć w Oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W dniu 23 czerwca 2015r. ubezpieczony T. S. złożył w ZUS Oddziale w B. wniosek o wypłatę emerytury, dołączając do wniosku świadectwo pracy z dnia 16 czerwca 2015r. potwierdzające rozwiązanie z dniem 16 czerwca 2015r. stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Rozpoznając powyższy wniosek ZUS Oddział w B. decyzją o ustaleniu wysokości w kwocie zaliczkowej i podjęciu wypłaty emerytury z dnia 20 lipca 2015r. ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego na kwotę 1662 zł 27 gr i podjął wypłatę tego świadczenia od 1 czerwca 2015r., to jest od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

(okoliczności niesporne, potwierdzone dowodami z dokumentów i odpisami dokumentów w aktach emerytalnych ubezpieczonego)

Spór w rozpoznawanej sprawie dotyczył różnicy w wysokości emerytury ubezpieczonego T. S.. Decyzja z dnia 18 czerwca 2015r. obliczała wysokość tego świadczenia na kwotę 1836 zł 65 gr, a decyzja z dnia 20 lipca 2015r. – zaskarżona w niniejszej sprawie przez ubezpieczonego – obliczała wysokość emerytury na kwotę 1662 zł 27 gr.

Wyżej ustalone okoliczności faktyczne sprawy wskazują jednoznacznie, iż decyzją pierwszorazową w przedmiocie przyznania ubezpieczonemu emerytury na podstawie art.26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz.748) była decyzja z dnia 18 czerwca 2015r, która wykonywała prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 20 kwietnia 2015r. (w treści decyzji błędnie wskazano, iż chodzi o wyrok z dnia 25 maja 2015r.). Decyzja ta zawieszała też wypłatę przyznanej emerytury z powodu kontynuowania przez ubezpieczonego zatrudnienia. Zawieszenie wypłaty świadczenia znajdowało przy tym podstawę normatywną w art.103a ustawy emerytalnej, zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Ponadto art.134 ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej stanowi, że wypłatę świadczeń wstrzymuje się, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa.

W powyższych okolicznościach faktycznych wniosek ubezpieczonego z dnia 23 czerwca 2015r. o wypłatę emerytury uznać należy – w ocenie Sądu Okręgowego – za wniosek o wznowienie wypłaty świadczenia złożony w trybie art.135 ustawy emerytalnej. Przepis ten w ustępie 1 stanowi, iż w razie ustalenia przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę wznowia się od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu, z uwzględnieniem ust.2.

Rozważając wniosek ubezpieczonego z dnia 23 czerwca 2015r. o wznowieniu wypłaty emerytury, przyznanej już uprzednio decyzją z dnia 18 czerwca 2015r., organ rentowy nie był uprawniony do obliczenia wysokości świadczenia jak przy rozpoznaniu wniosku pierwszorazowego z dnia 8 stycznia 2015r., ostatecznie załatwionego pozytywnie decyzją z 18 czerwca 2015r. wykonującą prawomocny wyrok przyznający ubezpieczonemu emeryturę od dnia 30 stycznia 2015r. W tej sytuacji świadczenie to powinno podlegać waloryzacji kwartalnej, zgodnie z decyzją z dnia 18 czerwca 2015r. albowiem prawo do emerytury przyznane nią zostało ubezpieczonemu od 30 stycznia 2015r.

Zgodnie bowiem z art.25a ust.1 ustawy emerytalnej przy ustaleniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenia emerytalne zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art.25, jest waloryzowana kwartalnie.

Ust.2 art.25a wyraźnie przy tym stwierdza, że w przypadku ustalenia wysokości emerytury:

- 1) w pierwszym kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się na trzeci kwartał roku poprzedniego,
- 2) w drugim kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się na czwarty kwartał poprzedniego roku,
- 3) w trzecim kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku,
- 4) w czwartym kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku.

Regulacja ta została wprowadzona w celu zapewnienia osobom przechodzącym na emeryturę w różnych miesiącach roku (w przypadku wnioskodawcy od 30 stycznia 2015r.), że nie będą wyłączone z waloryzacji te okresy, które nie są objęte waloryzacją roczną.

W końcowym fragmencie niniejszych rozważań przypomnieć należy, że zasadą jest waloryzacja roczna składek i kapitału początkowego na koncie, przypadająca na każdy dzień 1 czerwca danego roku, zaś w przypadku przechodzenia na emeryturę w pozostałych miesiącach, w których pozostanie tylko przy ostatniej waloryzacji rocznej skutkowałoby nieobjęciem waloryzacją określonych okresów (podzielonych na kwartały) ubezpieczeni ci byłiby w sytuacji mniej korzystnej, od osób przechodzących na emeryturę bezpośrednio po waloryzacji w czerwcu. Ustawodawca w związku z tym wprowadził waloryzację kwartalną, która nie eliminuje wcześniej dokonanej waloryzacji rocznej.

Z powyższych motywów na podstawie art.477¹⁴ § 2 K.p.c. w związku z art.25 i 25a ustawy emerytalnej Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Wobec wadliwego i niezgodnego z powołanymi wyżej przepisami prawa materialnego działania organu rentowego, który w zaskarżonej decyzji bez podstawy prawnej, ponownie ustalał wysokość już raz przyznanej ubezpieczonemu i obliczonej co do wysokości emerytury, Sąd Okręgowy na podstawie art.118 ust.1a ustawy emerytalnej ustalił odpowiedzialność tego organu za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.